EN TIDNING FRÅN
SVENSKA KYRKAN SOLLENTUNA † NUMMER 1 MARS 2011

KYRK† PORTEN

Besöksgruppen från Kummelby kyrka åker regelbundet till Storboda-anstalten i Rosersberg och träffar fångarna där.

SID 4

Stor öppenhet möter dem i fängelset

Intensiv debatt om tro och religion SID 8

Turebergskyrkan lockar många nyfikna SID 14

På spaning efter Kristus i filmens värld SID 20

Klarade du krysset i Kyrkportens Julbok?

Kyrkportens Julbok som delades ut veckan före jul till alla hushåll i Sollentuna blev mycket uppskattad. Förutom artiklar om julen fanns det också ett korsord och en rebus i julboken.

Klarade du att lösa korsordet? Rätt ord i de grå fälten är RENHÅLLARE och HUVUDFIGUR. Meningen lyder GRAN MED GLITTER.

Bland dem som skickade in rätt svar, lottas fem sopplunchar i Café Blå ut. Namnen på vinnarna presenteras på församlingens webbplats. • **MK**

Moder Maria i fokus i konstföreläsning i Sollentuna kyrka

Onsdagen den 9 mars kommer konstnären Lena Lervik och berättar om sina konstverk som är utställda i Sollentuna kyrka under temat Modern – Maria. Under ett 30-tal år har hon arbetat med moderskapet som motiv.

– Genom att arbeta med skulptur och symbolspråk från gamla konsthistoriska förebilder, har jag kunnat närma mig en Gudsbild bortom orden, säger Lena Lervik.

Lena Lervik har utställning i S:t Larsgården och Sollentuna kyrka fram till 10 april. I Kummelby kyrka finns en relief av henne föreställande en havande Maria. • **KA**

FOTO: LENA LERVIK

Skyddsmantelmadonna, en av Lena Lerviks skulpturer på temat Modern – Maria.

Upplev Sollentunas vackra natur på pilgrimsvandring

Under Kristi himmelfärdshelgen finns möjlighet att dra på sig ett par bra skor och tillsammans med andra njuta av skog och mark som pilgrimsvandrare. Det innebär bland annat att lämna vardagsstressen och återfå kontakten med sitt inre.

Diakon Katharina Wolf Erixon berättar att pilgrimsvandring fyller flera behov hos oss.

– Man ger sig inte ut på vandring för att prestera utan för att söka livskvalitet och ge sig i kast med sig själv och sina existentiella livsfrågor. Det är ett sätt för mig att uttrycka längtan till att bli hel i ett stressigt och turbulent samhälle. Att vandra är att söka inåt för att kunna leva utåt.

En pilgrimsvandrings längd varierar och takten är lugn med en timmes vandring åt gången, där samtal och tystnad varvas. Ofta går man mellan två punkter, ofta med avslutning i en kyrka där mässa firas.

– Vi kommer att erbjuda dagsvandringar på cirka 1–2 mil som förmodligen kommer att gå någonstans runt Edsviken och Rösjön. Dagen avslutas i Turebergskyrkan med mässa, säger Katharina Wolf Erixon.

Vill du vara med?

Vi söker dig som vill leta upp nya stigar eller vill dela med dig av egna leder och rastplatser för pilgrimsvandring. Välkommen att vara med den 21 mars i en stigfinnargrupp som planerar och genomför vandringar i Sollentuna.

Är du intresserad av att vandra är du också välkommen att höra av dig: Katharina Wolf Erixon tel. 505 513 06 eller 070-781 95 55. • **KA**

Är du intresserad av längre turer? Besök www.svenskakyrkan.se/stockholmsstift/tro och liv

FOTO: MIKAEL KIESBYE

”Den blev överraskande bra. Kyrko-rummet ger utrymme för var och en som kommer med sina behov.”

SID 15

KYRKPORTEN 1 MARS 2011

Redaktör: **Mikael Kiesbye**
mikael.kiesbye@
svenskakyrkansollentuna.com

Ansvarig utgivare: **Anders Roos**
anders.roos@
svenskakyrkansollentuna.com

Medverkar i detta nummer
Karolina Adlarson, Simone Allertz, Iréne Bond, Kjell Dellert, Carolina Johansson, Ingrid Malm och Johannes Nordemar

Nummer 1, mars 2011
Årgång: 52
Upplaga: 27 500
AD och grafisk form: Mikael Kiesbye
Vinjett: Erik Uppenberg JG Communications
Omslagsbild: Johannes Nordemar
Distribution: Postens gruppförsändelser
Kyrkporten finns som taltidning

Utgiven av
Svenska kyrkan Sollentuna
Box 13, 191 21 Sollentuna
Tfn 08-505 51 3 00
Besöksadress: Sköldvägen 10
www.svenskakyrkansollentuna.com

Kontakta Kyrkporten
kyrkporten@
svenskakyrkansollentuna.com

KLIMAT NEUTRALT FÖRETAG
VERIFIERAT AV respect
WWW.KLIMATNEUTRAL.SE

KYRKPORTEN TRYCKS PÅ MILJÖVÄNLIGT PAPPER AV EDITA VÄSTRA AROS SOM ÄR ETT KLIMATNEUTRALT FÖRETAG

Svenska kyrkan
SOLLENTUNA

ETT ORD FRÅN REDAKTÖREN

Tro? Vetenskap? Eller både och?

UNDER HÖSTEN HAR debattens vågor om tro kontra vetenskap gått höga. Och i fören finns Humanisterna som envist attackerar och ifrågasätter trons inflytande i samhället. I debattartiklar och reklamkampanjer försöker de skapa opinion för sin övertygelse att Gudstro är oförenligt med förnuft och vetenskap. Religiösa företrädare har inte varit sena att svara på kritiken och debatten har blivit alltmer polariserad. Det är vi mot dem, de mot oss.

Men det finns andra samtal som handlar om tro och vetenskap som inte förs lika högljutt. I dessa samtal finns viljan att mötas och berikas av varandra. Där ställs inte tron mot vetenskapen eller vice versa.

KYRKPORTENS REPORTER Carolina Johansson möter biofysikern Hans Liljenström som är en av redaktörerna till antologin *Bortom tro och vetande* som kom ut i höstas. Antologin har växt fram ur en samtalsgrupp som under flera år regelbundet träffats på Sigtunastiftelsen för gränsöverskridande samtal. Bland dem i gruppen som medverkar i boken finns representanter för antropologi, teologi, filosofi, biofysik, fysik, neurofysiologi och historia. (Ingrid Malm, präst i Edsbergskyrkan ingår också i gruppen och bidrar med en text i antologin.)

Hans Liljenström säger i intervjun att inom vetenskapen talar man sällan om absoluta sanningar. Han menar att vetenskap och religion var för sig inte kan ge tillräckliga svar på de stora frågorna. Vetenskapen använder sig av modeller och hypoteser som kan stämma överens med verkligheten, men kan inte ge svar på frågor om livets eller universums mening, eller hur man ska leva. Svaren på dessa frågor måste komma någon annanstans ifrån säger han.

TVÄRTEMOT VAD MÅNGA en gång förutspådde tycks religion och religiösa uttryck få en allt större plats i samhället. Invandringen har också medfört större variation i de religiösa uttrycken, skriver Carolina Johansson i sin artikel. Det är inte så konstigt att detta präglar samhället och politiken. Det som är viktigt för människor sätter också avtryck i omgivningen.

Detta motsätter sig Humanisterna. Carolina har även träffat en företrädare för dem, Patrik Lindenfors som forskar och undervisar i evolutionsbiologi vid Stockholms universitet.

Han anser att frågan om tro och vetenskap kan korsbefruktas är meningslös. Att ingen vet hur mycket av verkligheten vetenskapen verkligen kan förklara, är ingen anledning att ta till Gud som förklaring, menar han.

NU ÄR DET UPP TILL var och en att tro som han eller hon vill. Om vetenskapen inte kan förklara meningen med livet, eller Gud heller för den delen, förminskar inte det människors upplevelse av Gud. Och människors upplevelser av Gud är något som vi återkommande berättar om i Kyrkporten.

I Kummelby kyrka finns en grupp frivilliga som regelbundet besöker de intagna på Storbodaanstalten utanför Rosersberg. Kyrkportens reporter Johannes Nordemar är en av dem.

Han rapporterar från ett besök på anstalten. Han träffar också Tomas Lundgren som har ett förflutet som kriminell och åkt in och ut på olika anstalter. Tomas berättar för Johannes om vilken betydelse kyrkans besöksgrupp haft för honom och hur han i en bön till Gud kom till insikt om att han behövde ändra sitt liv. •

Mikael Kiesbye redaktör
mikael.kiesbye@svenskakyrkansollentuna.com

Varannan vecka åker en grupp människor från Kummelby kyrka, Svenska kyrkan Sollentuna, och Pingstkyrkan till Storbodaanstalten utanför Rosersberg, för att träffa de intagna. Det visar sig ofta att skillnaderna människor emellan kan vara ganska små. I grund och botten är det samma livsfrågor vi brottas med, inlåsta eller ej.

Text och foto **Johannes Nordemar** johannes.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Med hjärta för de fängslade

Den här kvällen är vi sju personer från besöksgruppen som samlas på parkeringen utanför den slutna anstalten i Rosersberg. Det är flera minusgrader utomhus och de små upplysta fönstren ser riktigt inbjudande ut, trots taggtråd och stängsel.

Men det är inte den artificiella värmen som lockar mest. Nej, det är längtan efter att återigen få träffa människorna på insidan som drar.

– De ger så otroligt mycket tillbaka, säger Sara Wilhelmsson.

Hon kom med i gruppen under förra hösten, men har tidigare erfarenhet av besöksverksamhet från både Falun och Ecuador.

Efter en kort gemensam bön går vi mot den stora gallerporten. Sven Lindvall anropar vakten och en röst hörs från porttelefonen: Välkomna.

Medan vi rör oss över gården bestämmer vi hur vi ska dela upp oss, eftersom vi ska besöka två olika avdelningar. Vi blir insläppta genom en dörr och tränger ihop oss i en liten sluss. Här ska alla besökare visa legitimation och vakten kontrollerar att vi är behöriga. Efter att ha hängt av oss ytterkläderna och passerat ytterligare två låsta dörrar möts vi av en ny vakt, eller plit som de intagna brukar säga.

– Vilka ska till Mellanboda, undrar han vänligt medan vi plockar fram våra musikinstrument ur ett förråd.

Samlingen är öppen

Gruppen delar på sig och utrustas med radiosändare för att kunna larma om något inträffar. Vi som ska till Mellanbodaavdelningen passerar återigen ett par låsta dörrar och kommer slutligen till matsalen, där vi ställer i ordning borden så att vi ska kunna sitta ett tiotal personer tillsammans.

Knappt har vi hunnit packa upp instrumenten och fått fram kanelgifflarna på bordet förrän de första killarna anländer.

– Hej, säger jag.

De flesta tar i hand och presenterar sig artigt med namn, medan några hasar förbi i Kriminalvårdens svartvita tofflor utan att knappt lyfta blicken. Antagligen tänker de på annat. Vi känner igen de flesta sedan tidigare, men några ansikten är nya. En kille jag inte sett förut går ogenerat fram till elpianot medan en annan sträcker sig efter gitarren. Så är cirkusen igång.

Att fortfarande ha kontroll över situationen utan att vara för dominant är en balansgång, men efter ett tag lyckas vi få alla att samlas runt borden. Hur många som kommer till samlingen varierar och idag är vi elva inklusive oss från besöksgruppen. Av erfarenhet vet vi dock att några brukar gå strax efter fikat, vilket är helt okej. Det är ju vi som är på besök hos dem och samlingen är öppen. >>

Varannan vecka åker en grupp frivilliga från Kummelby kyrka och Pingstkyrkan i Sollentuna till anstalten utanför Rosersberg.

Sara, Sven och Tord är med i fängelsebesöksgruppen, något som ger dem mycket positivt tillbaka.

Vi i besöksgruppen har tystnadsplikt

Vi börjar med en gemensam sång som flera av de intagna känner igen. *Den här är bra*, säger någon redan innan vi startat.

Överlag verkar killarna vara på bra humör och när vi påbörjar fikat kommer samtalen spontant, under det att några tackar för sig och avviker. Ibland brukar vi samtala i helgrupp, men den här gången faller det sig naturligt att prata med dem som sitter närmast.

Eftersom alla i besöksgruppen har tystnadsplikt kan jag inte förmedla precis vad vi pratar om, men samtalen brukar röra allt möjligt – motorcyklar, flickvänner, knark, bekymmer, ondska, livsstil och gudstro.

Eftersom alla vet att vi kommer från kyrkan finns det också en förväntan på att få tala om de existentiella frågorna och vi har alltid några pocketbiblar med oss. Dessutom tvingas vi hantera det faktum att många bär på erfarenheter av kyrkan, vilket kan vara både positivt och negativt. Vissa är brända, andra avståndstagande, men många faktiskt också djupt troende.

När de intagna frågar oss så berättar vi om vår tro, men så långt kommer vi sällan om vi inte tagit god tid åt att lyssna. Därför är lyssnandet och det uppriktiga bemötandet en mycket viktig del för oss som besökare.

Givande besök

Den här kvällen är det särskilt en kille jag hinner prata med, som tydligt deklarerar att han inte tror på Gud. Det är intressant att höra hans berättelse och hur han tänker. Jag märker också att hans frågor till mig är ärligt ställda. Mot slutet frågar han om han kan få en Bibel, eftersom han menar att han ändå inte har något att förlora.

Efteråt tänker jag på den förändring jag fick se i hans ögon under den tid vi pratade. När han satte sig vid bordet i början av samlingen var det med en hård och kall blick. Allt eftersom vi delade våra tankar om livet med varandra ändrade hans blick karaktär. När tiden var ute lämnade han rummet med orden *hej då, vi ses nästa gång*. Oavsett vad som händer med honom i framtiden så kan ingen ta ifrån oss vårt möte. Jag gick från fängelset den kvällen otroligt tacksam över de människor jag hade fått träffa.

När jag några dagar senare samtalar med några ur besöksgruppen förstår jag att vi alla har liknande erfarenheter från fängelsebesöken.

– Man får så mycket. Jag kan vara trött på kvällen när jag ska till fängelset. Och så är jag pigg när jag åker därifrån, säger Sven och skrattar.

Han har varit med i gruppen sedan starten för sju år sedan och kan inte släppa de här människorna. Sven har hjälpt många och har fortfarande regelbunden kontakt med minst en person som kommit ut från anstalten.

– Jag vill vara en medmänniska, kunna ta del av deras tankar och dela mina tankar.

Kristendom utanför kyrkans väggar

I Bibeln finns en konkret uppmaning att bry sig om dem som sitter fängslade. *Tänk på dem som sitter i fängelse, som om ni var fångar med dem,* står det i Hebréerbrevet.

– Jag uppfattar att det vi gör är viktigt, säger Tord Jonsson.

Själv känner han starkt för att praktisera kristendom utanför kyrkans väggar och hans erfarenhet är att Gud verkligen finns med inne på anstalten.

– I en djup kris kanske Gud kan komma ännu närmare, menar Tord.

Vi fortsätter att prata om vad det egentligen är som gör att det går snett för vissa människor. Att förstå varför vissa killar hamnat där de är, är inte speciellt komplicerat.

– Det är svårt att bryta om man kommit in på fel spår, säger Sara.

– Ja, man har fått lära sig att livet inte är enkelt, säger Sven.

De intagna visar stor öppenhet

Kriminalvården är noga med att besöksgrupper inte ska vara påtvingande. Sven berättar gärna om sin tro om de intagna frågar, men han ser sig inte som evangeliserande, åtminstone inte med ord.

– Förhoppningsvis visar jag en sådan attityd att de får en hunger och längtan efter Gud.

Sara har tidigare varit verksam i en besöksgrupp på häktet i Falun. När hon flyttade till Stockholm kände hon att det var naturligt att söka upp en besöksgrupp i området. Man skulle kunna tro att en ung tjej kanske känner sig utsatt.

– Visst har det varit några sexskämt, men jag har aldrig känt obehag.

Hon menar att när det sker, finns det ofta en naturlig förklaring.

– Det är svårt att prata om känslor, klart det blir skratt och skämt, säger Sara.

Tord har också upplevt att de intagna testat honom genom råa skämt och provokationer, men menar att det ganska snabbt kan växla över till förtroendefulla samtal om man hanterar det rätt. Han förvånas över att de intagna är så öppna med sin tro inför varandra.

– De tar upp känsliga och svåra frågor. Det är sällan jag stöter på en sådan öppenhet som inne på fängelset.

För en utomstående är det lätt att se besöksgruppens verksamhet som en uppoffring. Men nu vet ni. Sanningen är att det ger minst lika mycket tillbaka. Vackert, eller hur?

– Att få möjligheten att lära känna människor med annan bakgrund än den man själv har är en otrolig förmån, säger Tord. •

”Jag bad från mitt hjärta: Gud hjälp mig att bli drogfri så att jag kan ta hand om mina barn.”

Lyssna utan att döma

Tomas Lundgren har åkt in och ut på anstalter under en stor del av sitt liv. Han vet vad besöksgrupperna kan betyda. Idag åker han själv runt på anstalter och häkten för att visa de intagna att det går att leva utan droger och kriminalitet.

– Att få möta människor som är beredda att lyssna och inte dömer, det betyder jättemycket, säger Tomas Lundgren.

Har har själv levt större delen av sitt liv med droger och kriminalitet, vilket resulterat i att han åkt in och ut på landets olika fängelser. Att besöksgrupperna runt om i landet är viktiga kan han bekräfta. Han beskriver värmen och kärleken han fick känna från besöksgruppen på Västerviksanstalten, hans sista fängelsevistelse, innan han gjorde upp med det kriminella 2001.

– Jag såg att de mådde bra. De hade något jag inte hade, säger han.

Men det var inte människorna i besöksgruppen som betydde mest för hans egen livsförändring, även om de var bra förebilder.

– Om jag ska vara helt ärlig så var det prästen som jobbade på anstalten. Han var före detta alkoholist och talade utifrån erfarenhet.

Det var samtalen med anstaltsprästen som ledde fram till att Tomas en kväll, ensam i sin cell, vände sig till Gud.

– Jag bad från mitt hjärta: *Gud hjälp mig att bli drogfri så att jag kan ta hand om mina barn*. Där hände det något. Just då hade jag ingen bild av vem Gud var. Sen har jag kommit närmare och även fått en tro på Jesus.

Nu jobbar Tomas i organisationen Livskraft som har ett helt åtgärdsprogram för att hjälpa kriminella som friges. Fyra dagar i veckan besöker han anstalter och häkten för att skapa kontakt med de intagna och hjälpa dem till en tro på ett liv utan droger och kriminalitet.

Han menar att något av det viktigaste besöksgrupperna gör är att få de intagna att känna sig värdefulla som människor.

– Att möta killarna på deras nivå och inte få dem att känna sig sämre, det betyder jättemycket, säger Tomas. •

Bortom tro och vetande

Kan man tro? Eller måste man veta? Även om sekulariseringen kommit långt i Sverige är tro-och-vetande debatten förvånansvärt vital. Och allt mer polariserad. Måste tro stå i motsats till vetenskap? Kyrkporten gör ett nedslag i debatten och tittar närmare på ett försök att skapa dialog kring tro och vetenskap.

Text **Carolina Johansson** carolina.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Albert Einstein lär ha sagt att vetenskap utan religion är lam, och att religion utan vetenskap är blind. Båda behövs. Tidsandan pekar dock i en annan riktning och under senare år har religionskritiken formligen exploderat.

Det började i de anglosaxiska länderna med författare och vetenskapsmän som Richard Dawkins (Illusionen om Gud) och Sam Harris (End of Faith) som förde fram tuff religionskritik. I Sverige kom Christer Sturmark med *Tro och Vetande 2.0*, en titel som anspelar på den banbrytande boken Tro och vetande av Uppsalafilosofen Ingemar Hedenius från1949 som än idag används i debatten. Hedenius drog på sin tid slutsatsen att Gudstro är oförenligt med förnuft och vetenskap, en utgångspunkt som ofta tycks anammas av dagens ateister.

Spännvidden är dock stor. Spektrumet rymmer allt från de som menar att religion sprider vanföreställningar som är direkt skadliga för samhälle och mänsklighet och därför bör utrotas, eller i alla fall helt förpassas till den privata sfären, till de religiösa fundamentalister som försvarar eller förkastar beteenden utifrån heliga verk som skrevs i en helt annan tid.

De flesta av oss faller kanske någonstans mitt emellan, men även i Sverige har religiösa frågeställningar gått från att vara i skymundan till att ifrågasättas. Numera väcker skolavslutningar i kyrkor debatt. Så även huvudsjalar, manlig omskärelse och religiösa symboler.

Vetenskap ingen absolut sanning

Hans Liljenström, biofysiker och professor vid Institutionen för energi och teknik vid Uppsala universitet, ser en ökad polarisering i debatten och menar att det är beklagligt.

– Diskussionen fastnar lätt om man tror att man besitter en sanning och att alla andra har fel. Och det är lite där debatten har hamnat. Det blir aldrig ett konstruktivt samtal, säger han.

Att vara sanningssökande inbegriper, menar han, att vara öppen för nya möjligheter, för det oväntade. Att man motstår frestelsen att tro att man funnit sanningen för att sedan luta sig mot en bok eller en auktoritet. Detta, att tro sig ha funnit sanningen är ett misstag som begås av båda sidor i debatten.

– Det finns idag en vetenskapspopulism som förlitar sig på att om vetenskapen sagt något så är det också absolut sant. Men inom vetenskapen talar man sällan om absoluta sanningar. Vetenskapen använder sig av modeller och hypoteser som kan stämma överens med verkligheten, men de står inte för, eller beskriver, hela verkligheten, säger han.

Hans Liljenström är en av initiativtagarna bakom ett projekt som under många år bedrivits på Sigtunastiftelsen utanför Stockholm. Syftet är att lyfta fram viktiga existentiella frågor och skapa gränsöverskridande samtal i skärningspunkten mellan tro och vetande. Som en del av detta arbete har en grupp forskare och yrkesverksamma inom naturvetenskapens områden, filosofin och teologin, från akademi och kyrka, regelbundet samtalat och fört en dialog kring tro och vetande.

Som namnet anför – dialog – har syftet inte varit att omvända varandra, utan att förutsättningslöst lyssna och se vad, om något, de olika utgångspunkterna kan ge varandra. I höstas sammanfördes några av dialo-

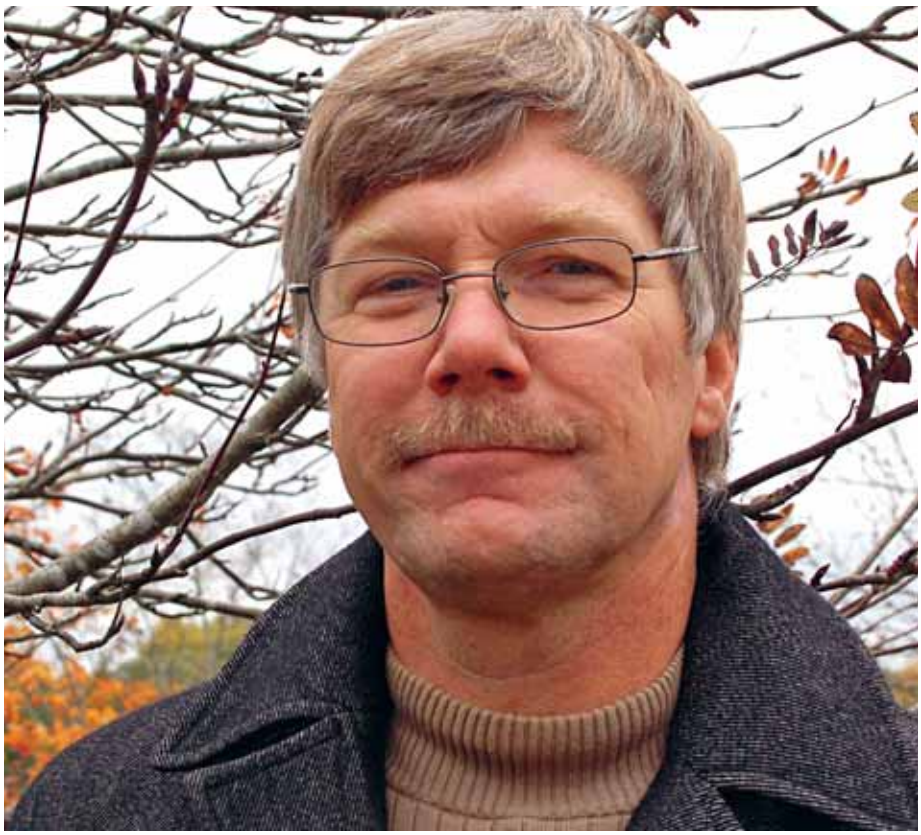

FOTO: GABRIEL LILJENSTRÖM

Hans Liljenström, biofysiker och professor vid Uppsala universitet ser en ökad polarisering i debatten om tro och vetenskap och menar att det är beklagligt.

”Debatten som förs idag är på sätt och vis förlegad och dogmatisk.”

gens tankar i boken *Bortom tro och vetande*, en antologi som vill visa vägen till en fördjupad diskussion kring världsbild och livsåskådning.

– En bakomliggande tanke med antologin är att vetenskap och religion var för sig inte kan ge tillräckliga svar på de stora frågor som människan ställer sig. Samtidigt tror jag att vetenskap och religion kan komplettera varandra när vi söker oss fram till en sammanhållen världsbild. De är inte ömsesidigt exklusiva, säger han.

Förlegad debatt

Hedenius kanske, trots allt, hade fel. Tro utesluter inte vetenskap, och vetenskap utesluter inte tro. Det är människan som utesluter.

– Debatten som förs idag är på sätt och vis förlegad och dogmatisk. De olika sidorna sätter etiketter på varandra på ett sätt som inte överensstämmer med verkligheten. Att vara religiös likställs med att vara okritisk, naiv, och nästan lite dum, medan vetenskap står för det förnuftiga, det rationella. Det blir en förenkling av hur verkligheten faktiskt ser ut, säger han.

Och det är en förenkling som kan leda till att tillvaron förminskas. Vetenskap kan inte, menar Hans Liljenström, ge svar på vad som är rätt eller fel, eller besvara frågor om livets, eller universums mening. Och även om Sverige räknas till ett av de mest sekulariserade länderna i världen så finns dessa frågor kvar. Vad är det för värld vi lever i? Finns det något syfte? En mening?

– Vi kan ha vetenskapliga förklaringar till olika aspekter av tillvaron, men svaren på de stora frågorna som Hur ska man leva?, måste komma någon annanstans ifrån. Och här kan religion tillföra en del, menar han.

Syftet med dialoggruppen i Sigtuna är att föra samtal i dialog istället för att gå i affekt, för att på så vis öppna för nya tankesätt och utmaningar.

– En ärlig och öppen dialog mellan företrädare för vetenskap och olika trosinriktningar kan ge en större förståelse av vår tillvaro och av andra människor och deras synsätt, säger han.

Samtidigt är det inte oproblematiskt. När Hans Liljenström talar om religion, eller när det diskuteras i dialogen, talar han inte specifikt om en speciell religion utan snarare om en Gud bortom religiösa etiketter. Om en andlighet som sätter vår värld i ett meningsfullt sammanhang snarare än en religiös riktning som stakar ut den enda sanna vägen.

– Man måste akta sig för fundamentalism, och här tror jag på sätt och vis att de traditionella religionerna spelat ut sin roll. Det finns fundamentalism även inom vetenskapen, men i religiösa sammanhang är det mer legitimt att tala om att ha funnit den enda sanningen. Företrädare för religionerna behöver kanske bli mer öppna, medan de inom vetenskapen kanske behöver bli mer ödmjuka, och inte då bara i dialogen, utan i sitt förhållningssätt till världen. •

>>

Bortom tro och vetande

Bortom tro och vetande – tankar från en dialog (Carlssons Bokförlag) är en antologi som växt fram ur en samtalsgrupp som under flera år regelbundet träffats på Sigtunastiftelsen för gränsöverskridande samtal. Bland de nio medlemmarna i gruppen, som representerar antropologi, teologi, filosofi, biofysik, fysik, neurofysiologi och historia, återfinns Ingrid Malm, präst i Edsbergskyrkan i Sollentuna. Hennes bidrag i boken heter *Att söka ett språk* och behandlar språket och dess begränsningar. •

Ett samhälle bortom tro och vidskepelse

För några år sedan skrev Patrik Lindenfors boken *Gud finns nog inte*, något så ovanligt som en bok om världsåskådning speciellt riktad till barn och ungdom. Hans egen livs resa är värd en bok i sig. Född i Stockholm, skolgång i katolsk klosterskola, under många år levde han som kristen, döpte sina barn, reste mycket och under långa perioder var han bosatt i andra länder.

Text **Carolina Johansson** carolina.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Omvändelsen bort från tron kom efter en resa till Indien där han i mötet med hinduismen tvingades försvara och förklara sin egen tro och kom till slutsatsen: Detta kan inte vara sant!

Sedan 15 år tillbaka är Patrik Lindenfors ateist. Han forskar och undervisar på Stockholms Universitet i evolutionsbiologi och evolutionär kulturforskning. Han är även engagerad i Humanisterna.

– Att komma ur den invanda religionens grepp var som att ta av sig sina solglasögon. Plötsligt ser man allt klart istället för i ett dunkel. Man ser så klart att man ibland kan bli bländad av hur makalös verkligheten är, säger han.

Religion tar större plats i samhället

Idag arbetar han aktivt genom Humanisterna för ett sekulärt samhälle. Tvärtemot vad många en gång förutspådde tycks religion och religiösa uttryck ta en allt större plats i samhället samtidigt som invandring leder till större pluralism i de religiösa uttrycken.

– Jag är inte, och inte Humanisterna heller, mot religion i sig, men vi motsätter oss att samhället eller politiken ska präglas och influeras av religiösa motiv utan att dessa motiv får ifrågasättas. Vad människor gör ensamma på sin kammare har jag inga synpunkter på, säger han.

Samtidigt är det näst intill omöjligt att förpassa religion till det helt igenom privata. Troende människor är lika troende när de lämnar sina hem som de är hemma. Och det får samhälleliga följder.

På frågan om religion och vetenskap kan och bör mötas och kanske korsbefrukta varandra ställer sig Patrik Lindenfors ganska skeptisk.

– Eftersom jag inte tror på en Gud blir frågan rätt meningslös. Varför skulle jag vilja lägga till något som jag tror är ett rent påhitt, säger Patrik Lindenfors.

Omöjligt bevisa att Gud finns

Ibland sägs det att det är lika omöjligt att bevisa att Gud finns som det är att bevisa att han inte finns. I samma anda skulle man kunna beskriva vetenskap som även det en trosakt. Det är ju ingen som vet hur mycket av verkligheten som vetenskapen förklarat, eller vad framtida vetenskap kommer fram till.

– Vetenskapen lägger fram olika förklaringsmodeller och visst kan dessa visa sig felaktiga och i behov av korrigering i ett senare skede. Därför måste man alltid vara öppen för nya förklaringar. Men att utifrån detta smyga in en luddig och oklar Gudsbild som förklaringsmodell håller inte, säger han.

Och det är väl kanske just här som glappet mellan de som tror och inte tror blir tydligt. Även om Patrik Lindenfors inte utesluter en dialog, så ser han inte hur den skulle fungera.

– Religion har inte svar på några frågor. Även om vetenskapen heller inte har absoluta svar, så bygger den i alla fall på en verklighet som vi kan se, ta och känna på. För mig är det en mer intellektuellt hederlig väg än religionens väg, säger han. •

FOTO ANNA: LINDENFORS

Religion har inte svar på några frågor, menar Patrik Lindenfors, medlem i Humanisterna.

”Att utifrån detta smyga in en luddig och oklar Gudsbild som förklaringsmodell håller inte.”

HUMANISTERNA

Humanisterna är en demokratisk, partipolitiskt obunden organisation med en sekulär livsåskådning. De anser att det inte finns några förnuftiga skäl att tro på några gudar eller religiösa dogmer. De har en kritisk inställning till alla former av religion, nyandlighet och ockultism.

På de utsattas sida

Diakoni idag handlar om mer än att göra gott och att ge människor stöd i svåra situationer. Förr fanns ett likhetstecken mellan diakoni och välgörenhet. De som hade det bättre gav till dem som hade det sämre och på så sätt kom diakonin *uppifrån*. Den hjälp och det stöd som kyrkan idag kan förmedla via diakonin ska inte likna välgörenhet eller allmosor.

Vi diakoner har i våra diakonlöften lovat att, bland annat, *försvara människors rätt och att stå på de förtrycktas sida*. I denna spalt kommer det att finnas utrymme att ta upp ämnen som behöver höras, inte bara i kyrkan utan också ute i samhället. En diakonal *whistle blower* (visselpipa) som vill sätta fokus på företeelser i samhället som orsakar att människor hamnar vid sidan av eller inte får det stöd man i en svår situation har rätt till. Vi vill sända ut en signal som ger genklang så att förändring kan ske där det behövs. Det är sådant vi kallar *profetisk diakoni*.

Vi lever idag i ett välfärdssamhälle där ingen ska stå utan mat för dagen eller en säng att sova i. Så lyder teorin. I praktiken träffar vi diakoner människor som faktiskt står där utan mat och ekonomiska medel och ibland även utan tak över huvudet. Det handlar ofta om människor som *ramlat mellan stolarna*: mellan myndigheters åtaganden och beslut. Det kan handla om att regler tolkas olika och det får till följd att människor hamnar i knepiga och svåra situationer.

De nya reglerna i sjukförsäkringen slussar ibland ut ännu ej återställda människor till att söka ett arbete som blir omöjligt att utföra för dem i längden. Då människan av olika orsaker inte orkar fullgöra sina *plikter* är det lätt att hamna utanför socialförsäkringssystemet. En del väljer bort möjligheten att söka samhällets stöd då man tycker att det känns förnedrande.

Men – det räcker inte med att slå på trumman – visserligen klarar vi oss inte utan mat, kläder och tak över huvudet men vi går också under om vi inte möts med kärlek, får värme och gemenskap. Så låt oss alla räcka ut en hand, se med en vänlig blick, bjuda på ett leende, ge värme och gemenskap och kanske bjuda in till att dela en måltid.

Kärlek och medmänsklighet kan vara början till en förändring, ge näring så att hoppet och kraften kan börja spira djupt inuti oss och steg för steg bygga upp vår självbild och självtillit till att bli så god som den en gång var avsedd att vara. Det behöver vi alla. •

”Vi vill sända ut en signal som ger genklang så att förändring kan ske där det behövs.”

Hälsningar diakonerna i Svenska kyrkan Sollentuna

Om du inte är medlem i Svenska kyrkan, kan du bli det här! *
Fyll i talongen och skicka/lämna den till Svenska kyrkan Sollentuna.
OBS! Du kan inte anmäla utträde på denna talong.

Svenska kyrkan
SOLLENTUNA

Anmälan om inträde i Svenska kyrkan

Efternamn och förnamn _____

Personnummer _____

Adress _____

Skicka din anmälan till: **Svenska kyrkan Sollentuna, Box 13, 191 21 Sollentuna**, fax: **08-505 513 19**.
Du kan också höra av dig via e-post: **sollentunaforsamling@svenskakyrkansollentuna.com**
Har du frågor om medlemskap i Svenska kyrkan är du välkommen att höra av dig, tel: **08-505 513 00**.

* Kyrkoavgiften betalas via skattsedeln. Avgiften är 92 öre/beskattade 100 kr inkl. begravningsavgift 12 öre.

Välbesökt invigning av Turebergskyrkan

Efter flera år av planering och byggande kunde församlingen äntligen inviga Turebergskyrkan i Sollentuna centrum. Invigningsgudstjänsten med biskop Eva Brunne var kulmen på två dagar av invigningsfest 4–5 december 2010, som totalt lockade upp emot 2500 besökare.

– Ett rum för Gud, ett rum för människor, ett rum för allt det som vi människor behöver uttrycka. Ibland funderar jag kring gamla kyrkorum. Tänk vad dessa väggar har fått ta emot – av bön och längtan, av förtvivlan och hopp. Och här idag tänker jag: vad dessa väggar kommer att få ta emot av människors vilja och tro, tvivel och glädje. Väggarna kommer att gömma detta genom århundraden framöver. För det perspektivet har vi om Herren dröjer, sade Eva Brunne i sitt invigningstal. Hela talet finns på församlingens webbplats. • **MK**

Foto: Johannes Nordemar.

Kyrkan för oss människor blickar framåt

Sopplunchen i caféet, samtal med behövande och dagliga andakter. Livet har övergått till vardag i Turebergskyrkan efter den hektiska invigningshelgen med cirka 2500 besökare. Kyrkporten sammanfattar hur det gått och snuddar vid vad som väntar framöver.

Text och foto **Karolina Adlarson** karolina.kyrkporten@svenskakyrkansollentuna.com

Under invigningshelgen kom upp emot 2500 besökare berättar Kristofer Runow, ordförande i Kyrkofullmäktige.

De senaste månaderna har varit en intensiv period för alla inblandade i Turebergskyrkans tillkommelse och invigning. Personal, frivilliga och förtroendevalda är alla överens – invigningen blev en fullträff. Kyrkofullmäktiges ordförande Kristofer Runow är en av dem som är nöjd.

– Att få glädjas över att se kyrkan stå klar har församlingen väntat på i decennier. Äntligen har vi fått en kyrka med fungerande verksamhetslokaler i distriktet.

Under helgen kom uppskattningsvis runt 2500 besökare, som gick på gudstjänst, åt tårta i caféet, var på konsert eller gick guidade visningar.

– Vi fick lära oss att vi har en kyrka som rymmer fler besökare än vad vi trodde var möjligt, fortsätter Kristofer Runow.

Nya och gamla besökare

När kyrkan nu landat i vardagslunken kommer både nya och gamla besökare till kyrkan i centrum, inte minst till Café Blå, som utökat sina öppettider till fem dagar i veckan. När det serveras sopplunch onsdag till fredag kommer flest.

– Vi har sett en markant ökning av besökare sedan vi flyttat in i de nya lokalerna.

Lokalerna är större och öppettiderna fler, berättar caféansvariga Maria Svennebring.

Värdinnan Britt-Inger Edestav håller med och lägger till:

– När caféet är öppet på söndagar är det flera som sitter kvar när gudstjänsten börjar och lyssnar genom högtalarsystemet.

Ökad tillgänglighet med teknik

Kyrkans investering i ljud, ljus och teknik användes bland annat under julnattens gudstjänst, som webbsändes. Kristofer Runow anser att satsningen ligger i tiden.

– Människor är i dag vana vid att höra och se bra från andra sammanhang som föreläsningar och konserter. Att ha tekniken på plats skapar möjligheter att förstärka budskapet genom till exempel projicering med bildspel.

När det kommer till webbsändning tror han att efterfrågan finns.

– Vi ser det som en tillgänglighetsfråga. Många vill komma till våra gudstjänster, men är fysiskt förhindrade, inte minst när det är vinterhalka. Att ändå kunna ta del av gudstjänsten hemifrån ser jag som en bra möjlighet.

Många möjligheter i framtiden

När Kristofer Runow blickar framåt ser han många möjligheter för Turebergskyrkan och Café Blå.

– Läget mitt i centrum gör att vi kan bli en viloplats för människor även i veckorna. Man kan slinka in här på lunchen, gå på en aktivitet direkt efter jobbet eller skolan.

Distriktschefen Lena Bernell håller med och pekar på caféet som en viktig del i att vara kyrka i centrum.

– Vi behöver både relationen till varandra, Gud och oss själva. Närheten mellan kyrkan och caféet skapar goda förutsättningar för att de relationerna kan uppstå. Därför hör kyrkan och caféet ihop, det är mötesplatser som hjälper varandra. •

FOTO: MIKAEL KIESBYE

FOTO: MIKAEL KIESBYE

Det är många som kommer till Café Blå för att äta soppa. Altaret och orgelskåpet av spillvirke har väckt känslor hos besökarna i kyrkan.

Några röster om Turebergskyrkan:

Lars Larsson

Korist i Turebergskyrkans Kyrkokör

– Den blev överraskande bra. Kyrkorummet ger utrymme för var och en som kommer med sina behov. Man sitter bra inne i kyrkan på bänkarna, inte en oviktig detalj. Att sjunga fungerar också bra, även om det inte är samma klang som i S:t Eriks kyrka. Jag gillar också närheten till caféet, det funkar socialt och har rymliga lokaler. •

Reigun T Hedström

Guide i Turebergskyrkan

– Den är spännande eftersom den ger så många möjligheter till upplevelser. När vi hållit guidade turer får jag höra många tankar om kyrkan, en del säger, får den se ut så här? Andra tycker den är spännande. Jag tycker också att den har en öppen och social atmosfär. Det är spännande att man får och kan göra en kyrka på det här viset, med så annorlunda inredning. •

Johan Pohl

Besökare i Café Blå

– Jag har blivit positivt överraskad. Det märks att det är en kyrka i 2010-talet, med miljötänket som spillvirket och att psalmerna visas på väggen. Caféet är trevligt med bra priser på maten. •

PÅ GÅNG

MUSIK

MUSIKALEN I BÖRJAN
Musikal av Karin Runow med barnkörerna i Tureberg, Edsberg och Sollentuna och Högalids kyrka.
Tid: Lör 12/3 • 14.00, 16.00
Plats. Turebergskyrkan

MUSIK I KUMMELBY
Flygeln och Musik i Kummelby firar 10 år. Magnus Sköld och Niina Uggeldahl, piano.
Förköp av biljetter på Perssons bokhandel, Engelbrekts väg 1 (invid Kupan) samt i Kummelby kyrka. Kan även köpas i entrén 1 timma innan konsterten. Beställda biljetter hämtas senast 30 minuter innan konserten. Vuxna 100 kr, ungdom under 18 år/stud med leg 50 kr.
Tid: Lör 12/3 • 15.00
Plats: Kummelby kyrka

SKÖN LÖRDAG
Tag Plats! Spansk, fransk och dansk musik. Orgelmusik i 20 minuter med Maria Lennartsson. Efter konserten serveras Afternoon tea, 20 kr.
Tid: Lör 19/3 • 14.00
Plats: Silverdalskapellet

TISDAGSGOSPELMÄSSA
Sollentuna gospel
Tid: Tis 22/3 • 19.30
Plats: Turebergskyrkan

MARY'S QUESTION
Sånggruppen Pa och folkmusikgruppen Trask, Juniorgospel, Ceciliakören och Högalids diskantkör.
Tid: Lör 26/3 • 16.00
Plats: Turebergskyrkan

KONSERT MED MARIAMUSIK
Jungfru Marie Bebådelsedag. Laurentii Cantores och Laurentii Kammarkör. Solist Anna-Karin Hogenäs, dirigent Maria Grönhaug.
Tid: Sön 27/3 • 18.00
Plats: Sollentuna kyrka

MÖTESPLATS – MUSIK OCH KULTUR
Högalids vokalensemble och en bildkonstnär. Ewa Lena Kansbod, dirigent.
Tid: Lö 2/4 • 16.00
Plats: Turebergskyrkan

MUSIKLÖRDAG
Var med i kompbandet som repar, eller sjung med i kören som övar gospel, afrikanskt och musik från Iona. Kompgrupp och kör övar tillsammans. Vi avslutar med Big Sing 16.00. För alla åldrar.
Tid: Lör 9/4 • 13.00
Plats: Turebergskyrkan

SKÖN LÖRDAG
Upplyftande! Messe Basse i F-dur av Vierne. Orgelmusik i 20 minuter med Maria Lennartsson.
Tid: Lör 9/4 • 14.00
Plats: Silverdalskapellet

INSAMLINGSKONSERT FÖR HELA VÄRLDEN
Sollentuna Gospel och Juniorgospel med vänner och komp. Alla intäkter går till Svenska kyrkans internationella arbete Hela världen. Inträde 50 kr.
Tid: Lör 9/4 • 16.00
Plats: Turebergskyrkan

SACRED CONCERT
Av Duke Ellington. Hudik Big Band, Edsbergs kyrkokör, sopran Anna Högberg, dirigent Birgitta Höök Seuffert.
Tid: Sön 10/4 • 16.00
Plats: Edsbergskyrkan

KONST & KULTUR

KONST I KUMMELBY
Gudrun Klementz
Vernissage 19/3 • 14.00–18.00. Öppettider mån–fre 8.00–16.00 och i samband med gudstjänster.
Tid: 15/3–17/4
Plats: Kummelby kyrka

SOLLENTUNA KYRKA KONST OCH KULTUR
Modern – Maria
Lena Lervik visar skulpturer på temat Modern – Maria. *Läs mer på sid 2.*
Öppettider: Mån–fre 8.00–16.00, lör 10.00–17.00, sön 9.00–19.00.
Tid: T.o.m. 10/4
Plats: Sollentuna kyrka och S:t Larsgården
Föreläsning
Lena Lervik berättar om sina verk Modern – Maria.
Tid: Ons 9/3 • 19.30
Plats: Sollentuna kyrka

VISNINGAR AV TUREBERGSKYRKAN
Turebergskyrkan invigdes 5 december 2010. Det är en modern kyrka med spännande arkitektur och inredning. Tider för öppna guidade visningar finns på församlingens webbplats. Bokning av grupper: yvonne.bergvall@svenska-kyrkansollentuna.com eller tel. 505 513 30.
Plats: Turebergskyrkan

BARN & FAMILJ

Mer information om våra barnverksamheter finns på församlings webbplats. Du kan också ringa tel. 505 514 76.

DOPTRÄFF
Som en förberedelse till ert barns dop vill vi inbjuda till dopträff. På dopträffen tar vi upp och berättar om dopgudstjänstens innehåll och vad det betyder att vara döpt. Vi informerar även om den verksamhet som församlingen har för barn och familj. Anmäl er under Dop på webbsidan eller till Annika Wahlberg, tel. 505 514 33.
Tid: Tis 15/3, 5/4, 26/4, 17/5 och 7/6 • 19.00–20.00
Plats: Silverdalssalen

MAT OCH PRAT
Vi träffas och samtalar om *Föräldraskap och små barn – stora frågor.* Lunch 50 kr tillfälle. Kontakt: Susanne Nordin 073-66 31 929
Tid: Tis 10.00–11.30
Plats: Silverdalssalen

FULL FART I KYRKAN
För barn 6–12 år. Drama, musik, undervisning och pyssel. Kan kombineras med Stora barnkören och Sångkompaniet. Anmälan till Mia Nilsson eller Lisa Stenlund tel. 505 514 67.
Tid: Ons 17.30–19.00.
Plats: Edsbergskyrkan

ENSAMSTÅENDE FÖRÄLDRAR
Kvällarna inleds med lättare förtäring. Därefter finns möjlighet till samtal för föräldrar. Barnen erbjuds aktiviteter under tiden. Vi avslutar med andakt. Kontakt: Katharina Wolf Erixon, tel. 505 513 06
Tid: Tis 15/3, 12/4 och 10/5 • 17.30
Plats: Turebergskyrkan

ONSDAGSÖPPET
En enkel kvällsmåltid till självkostnadspris 30 kr/vuxen, 15 kr/barn under 15 år, familj max 100 kr. Pysselhörna för alla som har lust. Mässa i Sollentuna kyrka 18.30.
Tid: Ons 16.30–18.15
Plats: S:t Larsgården

SILVERDRAGET
För dig mellan 6– 10 år. Släpp loss kreativiteten i vår skaparverkstad. Övning 15.00. Du väljer vilken grupp du vill vara i: Sång, dans, dockteater, drama eller målning. Vi tränar tillsammans och framför sedan resultatet i en gemensam samling 16.00 i Silverdalskapellet. Vi får då också besök av en hemlig gäst. Ingen anmälan.
Tid: Sön 20/3 • 15.00
Plats: Silverdalssalen

WORKSHOPS
Skapande av olika slag: drama, dans, tyg, färg m.m. Det är du som bestämmer. Pyssla, spela, fika eller bara umgås i caféet. För alla åldrar! Avslutas med konsert 16.00.
Tid: Lör 26/3 • 13.00–15.30
Plats: Turebergskyrkan

UNGDOM

KÄLLAN
Ungdomscafé. Biljard, sällskapsspel, playstationspel, fotbollsspel. Samtala, lyssna på musik, fika och umgås eller ta en stilla stund i kyrkan. Kontakt: Lotta Trygg, tel. 505 513 26.
Tid: Fre 19.00–23.30
Plats: Turebergskyrkan

ONSDAGSKÄLLAN
Öppen mötesplats där du kan komma och spela biljard, pingis, fika eller göra läxor. Självklart går det bra att bara komma och hänga. Vi samtalar om livet, gör roliga aktiviteter och avslutar med andakt. Kontakt: Suzanne Wallón, tel. 505 513 26, Andreas Salé, tel. 505 514 04.
Tid: Ons 15.15–22.00.
Plats: Turebergskyrkan

UNGDOMSGRUPPEN
Prata med kompisar, spela spel/biljard och lyssna på musik. Vi har diskussionskvällar och ibland kommer en gäst som berättar om ett intressant ämne.
Tid: Tis 19.00–21.00.
Plats: Edsbergskyrkan

CAFÉER

CAFÉ BLÅ
Café i vilsam miljö med hembakat kaffebröd, smörgåsar och rättvisemärkt kaffe. Möjlighet till samtal och samvaro. Sopplunch onsdag–fredag 11.30–13.30, Kreativ hörna torsdag 13.30–15.00, handarbete, smycken och vykort m.m.
Tid: Ons–fre 11.00–15.00
Lör–sön 14.00–18.00
Plats: Turebergskyrkan

AFTERNOON TEA
Efter Skön lördag. Kostnad 20 kr.
Tid: Lör 19/3 • 14.20
Plats: Silverdalskapellet

MITT PÅ DAGEN

HELA DEJ

Friskvårdsprogram för hela människan.
Onsdagar
11.30 Uppmjukning och avspänning.
12.30 Ljuständning och Bibelmeditation.
13.00 Gemensam sopplunch till stillsam musik.
Lunch 40 kr.
Fredagar
11.30 Qigonginspirerade rörelser med avspänning.
12.30 Tyst meditation.
13.00 Gemensam sopplunch till stillsam musik.
Lunch 40kr.
Ingen avgift. Ingen anmälan. Kontakt: Margaretha Hallman, tel. 505 513 42.
Plats: Turebergskyrkan

MÅNDAGSGRUPPEN

Vi stödjer projekt i Svenska kyrkans internationella arbete. Vi fikar och handarbetar – syr, stickar, virkar, väver m.m. Det går också bra att bara umgås.
Tid: Måndag udda veckor 10.30–12.30
Plats: S:t Larsgården

TRÄFFPUNKTER

Kaffe och smörgås 20 kr.

Med cykeln som livskamrat genom livet och i världen
Eva Lundström, sollentunabo, berättar på den internationella kvinnodagen.
Tid: Tis 8/3 • 13.30
Plats: Edsbergskyrkan

Sånger i rosa
Om Nelly Sachs, nobelpristagare 1966 och hennes värld av mod, längtan, förtvivlan och hopp i skuggan av ett krig. En soaré med dikter, sång och musik av Jeanett Meyer med dragspel och piano.
Tid: Ons 16/3 • 13.30
Plats: S:t Larsgården

Ett spel om en väg som till himla bär?
Några akter ur Rune Lindströms *Himlaspelet* framförs av Hanna Stadell Mellbin, Anders Törnqvist och Staffan Stadell.
Tid: Tis 29/3 • 12.30
Plats: Kummelby kyrka

Musik för hälsa och kvalitét
Upplev musiken som gör hela dig gott tillsammans med Lis Jacobsson, musikterapeut.
Tid: Ons 13/4 • 13.30
Plats: S:t Larsgården

ÖPPEN ONSDAG

9.30–11.00 Samtal utifrån någon bok eller text. Vi börjar med fika och fortsätter sedan att samtala. Samtalsledare Ulla Zettergren, diakon.
11.30 Mässa med sopplunch.
13.00 Skaparhörnan – handarbeta, pyssla eller måla akvarell. Det går också bra att bara umgås
Tid: Onsdagar
Plats: Edsbergskyrkan

BESÖKSGRUPPEN

Vill du vara med och glädja de gamla på våra äldreboenden? Ett par gånger i månaden är vi där och hjälper till med det praktiska. Besöksgruppen träffas en torsdag i månaden för planering. Välkommen att dela vår gemenskap! Kontakt: Margaretha Hallman, tel. 505 513 42.
Tid: Tor 7/4 • 13.30
Plats: Turebergskyrkan

TISDAGSCAFÉ

Vi fikar, pratar, spelar pingis och biljard inomhus. Vid lämpligt väder även boule utomhus. Träffarna har öppet hus, kom och gå som det passar dig.
Frågor: Gustaf och Ingrid Svensson, tel. 754 17 62.
Tid: Tis 11.00
Plats: S:t Larsgården

SJUNG & MÅ BRA

Visste du att sång är en form av friskvård? Församlingen har flera öppna körer för dig som har lust att sjunga. Inga sångkunskaper eller anmälan behövs. Vi blandar olika musikstilar!

SÅNGGLÄDJE

För dig som har lust att sjunga. Några gånger per termin medverkar vi i gudstjänster i kyrkan.
Tid: Tis 18.30–20.00
Plats: Edsbergskyrkan

CHORALEN

Kören för dig som är ledig på dagtid och kanske har sjungit, eller vill prova på att sjunga. Efter repetitionen fikar vi tillsammans. Kontakt: Elisabet Wimark, tel. 505 514 10.
Tid: Ons 13.00–14.30
Plats: S:t Larsgården

MÅ-BRA-KÖR

Kom och sjung på lunchen. Kan kombineras med sopplunch i Café Blå. Kontakt: karin.runow@svenskakyrkansollentuna.com eller tel. 505 513 05.
Tid: Tor 11.30 t.o.m. 31/3
Plats: Turebergskyrkan

BIBELLÄSNING

LECTIO DIVINA

Kom och pröva på Lectio Divina. Lectio Divina betyder gudomlig läsning och är meditativ bibeläsning i grupp. Inga förkunskaper krävs. Fem tillfällen under våren. Kontakt: Ingrid Malm, tel. 505 514 77.
Tid: Tis 22/3, 3/5 • 18.00
Plats: Edsbergskyrkan

RETREATER & VANDRINGAR

TVÅ STILLA TIMMAR

En rastplats i tystnad. Efter en kort inledning finns möjlighet att läsa, tända ljus, meditera, få massage, lyssna på en kort reflektion. Levande musik. Ingen anmälan.
Tid: Lör 19/3 • 16.00–18.00
Plats: Turebergskyrkan

STIGFINNARGRUPP

Vi söker dig som är intresserad av att vara med i en grupp som planerar och genomför pilgrimsvandringar i Sollentuna. *Läs mer på sid 2.* Kontakt: katharina.wolferixon@svenskakyrkansollentuna.com eller tel. 505 513 06
Tid: Mån 21/3 • 18.00
Plats: Turebergskyrkan

HÄLSANS STIG

Vandra på lättillgängliga vägar och njut av våren och gemenskapen med andra. Vi startar och avslutar i Turebergskyrkan. Kan kombineras med lunchmusik och sopplunch i Café Blå. Ingen anmälan. Kontakt: Katharina Wolf Erixon, tel. 505 513 06.
Tid: Start tor 7/4 • 11.00
Plats: Turebergskyrkan

RETREAT

En dag med vila och eftertanke. Retreaten inleds med kaffe/te och smörgås. Det erbjuds meditation, enskilda samtal samt rum för skapande och läsning. En lättare lunch serveras. Dagen avslutas i Sollentuna kyrka. Kostnad 100 kr. Anmälan: Tel. 505 513 00 (vx) senast 1 april. Kontakt: Simone Allertz, tel 505 514 07.
Tid: Lör 9/4 • 9.30–17.00
Plats: Gamla prästgården

KURSER

GUIDEUTBILDNING

Vill du lära dig mer om Sollentuna kyrka? Kan du tänka dig att berätta för andra om Sollentuna kyrka? Kom till vår guideutbildning som träffas vid två tillfällen. Ledare är före detta kyrkvärd Tage Holdar. Anmälan senast 25/3: Charlotte Jigin, tel. 505 514 01.
Tid: Tis 29/3 och 12/4 18.30–20.00
Plats: Sollentuna kyrka

ALPHA

Introduktionsmiddag med föredrag, musik och information om höstens Alphakurs. Anmäl via webbplatsen, alpha@svenskakyrkansollentuna eller tel. 505 514 35.
Tid: Ons 30/3 • 18.30
Plats: Kummelby kyrka

FRISKVÅRD FÖR PARRELATIONER

PREP-kursen vänder sig till par som vill stärka och utveckla sin relation. PREP ger verktyg för att lättare klara av ett liv tillsammans och redskap för bättre kommunikation och personlig utveckling. Varje par arbetar enskilt och får handledning.
Kostnad: 2500 kr/par inkl. material. Anmälan senast 25/3: kerstin.stromberg@svenskakyrkan.se eller tel. 580 036 84.
Tid: Helginternat 8–10/4
Plats: Täby församlingsgård Karlberg, Väddö

HITTA TILL OSS

Sollentuna kyrka: Kyrkvägen 2 • **S:t Larsgården:** Prästgårdsvägen 4 • **Gamla prästgården:** Prästgårdsvägen 6 • **Turebergskyrkan**: Sköldvägen 12 • **Församlingshuset:** Sköldvägen 10 • **Kummelby kyrka:** Sollentunavägen 83 • **Edsbergskyrkan:** Kaplansbacken 2 • **Silverdalskapellet, Silverdalssalen, Silverdals griftegård:** Sollentunavägen 19 • **Sollentuna kyrkogård:** Johan Berndes väg 1 • **Rotebrokyrkan:** Ytterbyvägen 4 • **Missionskyrkan:** Kapellvägen 2 • **Telefon:** 08-505 513 00

GUDSTJÄNSTER

SOLLENTUNA KYRKA

Morgonbön fredagar 8.30

MARS

Sön 6/3 • 11.00
Mässa
Leonard Carlson
Simone Allertz
Fasteinsamlingen startar, semlor försäljning i S:t Larsgården

Ons 9/3 • 18.30
Askonsdagsmässa
Fredrik Hamrén
Predikan: Lisa Åslund.

Sön 13/3 • 11.00
Mässa
Ulla Berglund
Laurentii Kammarkör
Maria Grönhaug, dir

Ons 16/3 • 18.30
Veckomässa med förbön

Sön 20/3 • 11.00
Familjemässa
Lisa Åslund
Lillkören, Laurentii barnkör, Laurentii Juniorkör
Elisabet Wimark, dir
Kyrkkorv efter gudstjänsten i S:t Larsgården.

Ons 23/3 • 18.30
Veckomässa med förbön

Sön 27/3 • 11.00
Mässa
Fredrik Hamrén

Ons 30/3 • 18.30
Veckomässa med förbön

APRIL

Sön 3/4 • 11.00
Mässa
Leonard Carlson
Choralen
Elisabet Wimark, dir
I samband med kyrkkaffet försäljning av bröd och marmelad, samtliga inkomster går till fasteinsamlingen. Inlämning av bröd/marmelad från 10.00 i S:t Larsgården

Ons 6/4 • 18.30
Veckomässa med förbön

Sön 10/4 • 11.00
Mässa
Fredrik Hamrén
Laurentii Cantores
Maria Grönhaug, dir

Ons 13/4 • 18.30
Veckomässa med förbön

EDSBERGSKYRKAN

MARS

Sön 6/3 • 11.00
Gudstjänst
Per Setterhall

Tis 8/3 • 18.30
Veckomässa
Ingrid Malm

Ons 9/3 • 11.30
Veckomässa
Per Setterhall

Sön 13/3 • 11.00
Mässa
Ingrid Malm
Katekumener
Edsbergs Kyrkokör

Ons 16/3 • 11.30
Veckomässa
Ingrid Malm

Sön 20/3 • 11.00
Gudstjänst för små och stora
Per Setterhall
Lilla barnkören

Ons 23/3 • 11.30
Veckomässa
Per Setterhall

Sön 27/3 • 11.00
Temagudstjänst
Undergång och solskenssång med J. A. Hultmans Solskenssånger och G. Dorés bibelillustrationer
Kjell Dellert
Stella Cantica

Ons 30/3 • 11.30
Veckomässa
Kjell Dellert

APRIL

Sön 3/4 • 11.00
Mässa
Kjell Dellert
Edsbergs Kyrkokör

Tis 5/4 • 18.30
Veckomässa
Per Setterhall

Ons 6/4 • 11.30
Veckomässa
Kjell Dellert

Sön 10/4 • 11.00
Mässa
Ingrid Malm
Vuxenkatekumenat
Sånglädje

Ons 13/4 • 11.30
Veckomässa
Ingrid Malm

KUMMELBY KYRKA

Bön tisdag, fredag 8.30 och tisdag 17.00.
Söndagsskola varje söndag.

MARS

Sön 6/3 • 10.00
Mässa
Staffan Stadell
Lovsångsgruppen.

Ons 9/3 • 07.00
Veckomässa
Staffan Stadell

Sön 13/3 • 10.00
Mässa
Bo Wessel
Kyrkokören

Ons 16/3 • 07.00
Veckomässa
Staffan Stadell

Sön 20/3 • 10.00
Gudstjänst
Kyrka utan väggar
Gita Andersson
Kummelby Gospel

Ons 23/3 • 07.00
Veckomässa
Staffan Stadell

Sön 27/3 • 10.00
Mässa
Staffan Stadell
Minikören, Diskantkören

Ons 30/3 • 07.00
Veckomässa
Staffan Stadell

APRIL

Sön 3/4
Se Missionskyrkan, sid 19

Ons 6/4 • 07.00
Veckomässa
Staffan Stadell

Sön 10/4 • 10.00
Mässa
Bo Wessel

Ons 13/4 • 07.00
Veckomässa
Staffan Stadell

TUREBERGSKYRKAN

Söndagsskola Klubb Ture varje söndag.
Morgonandakt mån–fre 8.30.
Veckomässa tis 12.30.
Lunchandakt ons, fre 12.30.
Lunchmusik tor 12.30

MARS

Tor 3/3 • 18.30
Veckomässa
Göran Hansson

Sön 6/3 • 16.00
Mässa
Göran Hansson
Söndagskör, övning 14.30.

Tor 10/3 • 18.30
Veckomässa
Thomas Ericson

Sön 13/3 • 16.00
Mässa
Göran Hansson
Emma Tribell, ny präst välkomnas

Tor 17/3 • 18.30
Veckomässa
Emma Tribell

Sön 20/3 • 16.00
Mässa
Thomas Ericson
Kyrkokören

Tis 22/3 • 19.30
Tisdagsgospelmässa
Emma Tribell
Sollentuna Gospel

SORGEGRUPPER

Samtalsgrupp för dig som förlorat någon

För dig som förlorat någon som betytt mycket för dig, startar vi regelbundet samtalsgrupper. Varje människa och varje relation är unik, därför är varje sorg också unik.

I en samtalsgrupp får man möta andra i liknande situationer och genom samtal få stöd och hjälp i sin situation. Vi har alltid erfarna samtalsledare med som stöd i grupperna.

För mer information, kontakta Ulla Zettergren tel. 505 514 74 eller e-post: ulla.zettergren@svenskakyrkansollentuna.com

SOLLENTUNA HJÄLPFÖRENING

Hjälp diakonerna hjälpa!

Ge en gåva till
Sollentuna Hjälpförening

Sollentuna Hjälpförening är en fristående förening som samlar in pengar till stöd åt människor som har det svårt ekonomiskt.

Pengarna delas ut av diakonerna i Svenska kyrkan Sollentuna till personer boende i Sollentuna.

Pengarna fördelas vid två tillfällen under året. Ansökan görs till någon av diakonerna i april och november.

Sätt in dina gåva på
pg 13 70 15–4

Tor 24/3 • 18.30
Veckomässa
Ingrid Edgardh
Sön 27/3 • 16.00
Mässa
Göran Hansson
Old school gospel choir, övning 14.30
Tor 31/3 • 18.30
Veckomässa
Göran Hansson

APRIL

Sön 3/4 • 16.00
Mässa
Ingrid Edgardh
Tor 7/4 • 18.00
Veckomässa
Sön 10/4 • 16.00
Mässa
Emma Tribell
Old school gospel choir, övning 14.30
Tor 14/4 • 18.30
Veckomässa

ROTEBROKYRKAN

MARS

Sön 6/3 • 11.00
Gudstjänst
Predikan: Ingrid Underskog
Kören med Anna Lindkvist
Sön 13/3 • 11.00
Gudstjänst
Predikan: Stefan Andersson
Lör 19/3 • 18.00
Akustisk blueskonsert
Sön 20/3 • 11.00
Reflektion kring dagens texter Den kämpande tron
Lör 26/3 • 18.00
Gudstjänst
Predikan: Biskop Christian Alsted, Metodistkyrkan
Sång av Rotebrokyrkans kör, barnkörerna och Gospelkören

APRIL

Sön 3/4 • 11.00
Nattvardsgudstjänst
Predikan: Stefan Andersson
Sön 10/4 • 11.00
Alla-tillsammans-guds-tjänst med scoutinvigning
Predikan Lars Collmar
Malin Karlsson, Jan Akalla, Micke Hjelte, Anita Kullen
Sanna Boij, sång, Barn-körerna. Efter gudstjänsten vårmarknad med lotterier och brödförsäljning

MISSIONSKYRKAN

MARS

Sön 6/3 • 11.00
Gudstjänst med nattvard
Arne Fritzson
Lör 12/3 • 10.00–18.00
Endagsretreat
Rut Casserfelt
Arne Fritzson
Anmälan senast 6/3: tel. 35 66 58
Sön 13/3 • 11.00
Gudstjänst
Offerdag för medarbetar-utbildningar
Johanna Lindar
Rut Casserfelt
Sön 20/3 • 11.00
Gudstjänst
Rut Casserfelt
Tor 24/3 • 19.00
Föreläsning
Guds kyrka i världen
Arne Fritzson
Sön 27/3 • 11.00
Gudstjänst
Sofia Camnerin

APRIL

Sön 3/4 • 11.00
Gudstjänst med nattvard
Samverkansgudstjänst med Kummelby kyrka
Rut Casserfelt
kören m.fl.
Ons 6/4 • 19.00
Litteraturcirkel
Läsning av Torgny Lindgrens memoarer
Minnen
Sön 10/4 • 11.00
Gudstjänst
Offerdag för mission i Sverige
Anders Jonåker
Tor 14/4 • 19.00
Föreläsning
Gemensam framtid
Olle Alkholm

KYRKPORTEN

14 APRIL

Nästa nummer av Kyrkporten delas ut torsdag 14 april till alla hushåll i Sollentuna. Återvinn Kyrkporten genom att ge den till dina vänner eller lämna den till pappersinsamlingen.

FASTEINSAMLINGEN 2011

Var med och utrota hungern!

Fastekampanjen är en av Svenska kyrkans största årliga insamlings-kampanjer och startar fastlagssöndagen den 6/3 och avslutas söndag den 17/4. Temat för årets kampanj är ”Allt för att utrota hungern” och målet är att samla in 45 miljoner kronor. I distriktskyrkorna görs olika satsningar för att vara med i insamlingen. Kom och gör skillnad! Du kan också sätta in pengar på konto: Pg 90 01 22-3 eller Bg 900-1223. Tack för din gåva!

KOLLEKTER TILL FASTEINSAMLINGEN

Söndag 6 mars startar fasteinsamlingen. Då går kollekten till Svenska kyrkans internationella arbete. Även söndagen 3 april går kollekten till fasteinsamlingen, liksom söndag 17 april när insam-lingen avslutas.
Tid: 6/3, 3/4 och 17/4
Plats: Alla kyrkor

KÖP EN SEMLA OCH GÖR SÅ ATT NÅGON FÅR ÄTA SIG MÄTT

Söndag 6 mars säljs semlor i S:t Larsgården i samband med kyrkkaffet efter guds-tjänsten i Sollentuna kyrka. När man betalar för en semla, bidrar man samtidigt till att någon annan i världen får äta sig mätt. Då startar också försäljning av lotter i Fasteinsamling-ens lotteri.
Tid: Sön 6/3 • 11.00
Plats: Sollentuna kyrka, S:t Larsgården

KÖP ETT BRÖD TILL FÖRMÅN FÖR INSAMLINGEN

Söndag 3 april är det bröd-försäljning i samband med kyrkkaffet i S:t Larsgården efter gudstjänsten i Sollentuna kyrka. Det blir även försäljning av marmelad. Vill du bidra kan du lämna bröd/marmelad från 10.00 i S:t Larsgården. Kontakt: Charlotte Jigin, tel. 505 514 01.
Tid: Sön 3/4 • 11.00
Plats: Sollentuna kyrka, S:t Larsgården

INSAMLINGSKONSERT FÖR HELA VÄRLDEN

Lördag 9 april är det insam-lingskonsert i Turebergs-kyrkan med Sollentuna Gospel och Juniorgospel med vänner och komp. Alla intäkterna från konserten går till faste-insamlingen. Inträde 50 kr.
Tid: Lör 9/4 • 16.00
Plats: Turebergskyrkan

LOPPMARKNAD

Söndag 17 april är det lopp-marknad efter gudstjänst-en i Edsbergskyrkan.
Tid: Sön 17/4 • 11.00
Plats: Edsbergskyrkan

DRAGNING I FASTEINSAMLINGENS LOTTERI

Vid kyrkkaffet i S:t Lars-gården efter gudstjänsten i Sollentuna kyrka söndag 17 april blir det dragning i Fasteinsamlingens lotteri, kyrkkorv och fiskdamm.
Tid: Sön 17/4 • 11.00
Plats: Sollentuna kyrka, S:t Larsgården

INLÄMNING AV INSAMLINGSBÖSSOR

Söndag 17 april avslutas årets fasteinsamling. Då samlas Hela världens in-samlingsbössor in i sam-band med gudstjänsten. Välkommen till någon av församlingens kyrkor.
Tid: Sön 17/4
Plats: Alla kyrkor

Kristusgestalter i filmens värld

Kristna symboler förekommer då och då i böcker och filmer. Ibland kan filmens huvudkaraktär till och med ha kristusliknande funktioner, det vill säga drivas av en osjälvisk kärlek och offra sig själv för att rädda andra människor. Dessa karaktärer kan närmast liknas vid *allegorier.* Medan många filmer utger sig för att porträttera den historiske Jesus, har de kristusliknande karaktärerna inga sådana ambitioner.

Text **Kjell Dellert** och **Ingrid Malm**

Jesus i luffarens gestalt

Kan man tänka sig Kristus i säckiga byxor och dammig plommonstop? Låt oss göra ett försök! I Charlie Chaplins film *Stadens ljus* från 1931 möter Chaplin oss som luffare med avsevärda djup. Luffaren träffar en blind och fattig blomsterförsäljerska och blir förälskad i henne. Hon misstar honom för en rik man och han upplyser henne förstås inte om misstaget. När flickan, som bor hemma hos sin mormor, hotas av vräkning eftersom mormodern inte betalat hyran bestämmer sig luffaren för att hjälpa henne. Han skaffar jobb, vilket inte avlöper så väl. Till slut kommer han dock över en stor penningsumma på ett tvivelaktigt sätt, beger sig hem till flickan och överlämnar pengarna som räcker både till hyran och till en ögonoperation som ska göra henne seende. Därefter förklarar han att han måste ge sig av ett tag, lämnar henne, grips av polisen och hamnar i fängelse. När han kommer ut möter han henne igen, av en slump. Hon har längtat efter den rike man som hon blivit förälskad i och känner förstås inte igen luffaren på trottoaren. Inte förrän hon tar hans hand. Då säger hon ”Det är du”. Han svarar ”Du kan se nu?” Hennes, och filmens, sista replik är tvetydig: ”Ja, jag kan se nu”.

Nog är det svårt att bortse från Kristuslikheten hos luffargestalten i den här filmen. Precis som Kristus offrar luffaren sig själv. Där Jesus korsfästs, kryper luffaren i fängelse. Syftet för såväl Jesus Kristus som för luffaren är att rädda. Kristus vill rädda mänskligheten, luffaren nöjer sig med flickan och hennes mormor. Precis som Jesus *återuppstår* luffaren – han kommer ut efter sin vistelse i dödsriket (fängelset), men flickan känner först inte igen honom. Tydliga paralleller finns till Johannesevangeliets tjugonde kapitel, där Maria från Magdala inte känner igen Jesus efter uppståndelsen:

Maria stod och grät utanför graven. Gråtande lutade hon sig in och fick då se två änglar i vita kläder sitta där Jesu kropp hade legat, en vid huvudet och en vid fötterna. Och de sade till henne: ”Varför gråter du, kvinna?” Hon svarade: ”De har flyttat bort min herre, och jag vet inte var de har lagt honom.” När hon hade sagt det vände hon sig om och såg Jesus stå där, men hon förstod inte att det var han. Jesus sade till henne: ”Varför gråter du, kvinna? Vem letar du efter?” Hon trodde att det var trädgårdsvakten och svarade: ”Om det är du som har burit bort honom, herre, så säg mig var du har lagt honom, så att jag kan hämta honom.” Jesus sade till henne: ”Maria.” Hon vände sig om och sade till honom: ”Rabbouni!” (det är hebreiska och betyder mästare). Joh 20:11-16

När Maria får höra Jesus kalla henne vid namn, känner hon igen honom. I Chaplins film är det beröringen som gör att blomsterförsäljerskan känner igen sin välgörare, och hon blir därefter seende även i en djupare mening. Går det då att tänka sig Chaplin som Kristus? Tja, egentligen borde det inte vara svårare än att tänka sig Jesus som Kristus! En enkel och fattig snickare från ett litet samhälle i mitten av ingenstans, men med ett stort hjärta och förmågan att umgås med samhällets allra svagaste– inte är väl skillnaden mot Chaplins luffare så hårresande stor?

Han var föraktad och övergiven av alla, en plågad man, van vid sjukdom, en som man vänder sig bort ifrån. Han var föraktad, utan värde i våra ögon. (Jesaja 53:3)

En motvillig Jesus

Men det var våra sjukdomar han bar, våra plågor han led, när vi trodde att han blev straffad, slagen av Gud, förnedrad. (Jesaja 53:4)

En rentav motvillig Kristus möter vi i Martin Scorseses *Kristi sista frestelse* från 1988. Jesus är i Scorseses film klumpig, fumlig och inte helt sympatisk. När han ska berätta en liknelse förstår ingen poängen. Jesus själv vet egentligen inte riktigt vad Gud vill med honom, obotlig syndare som han är. När Jesus uppväcker den döde Lasaros blir undergöraren minst lika förvånad som andra och han tycker nog att det är aningen äckligt när *liket* omfamnar honom som tack för hjälpen. Kort sagt – det är ingen ljusgenomstrålad, gudomlig Kristusgestalt vi möter, utan en mycket mänsklig Jesus från Nasaret. Filmen *vänder* vid flera tillfällen och drar iväg åt ett oväntat håll. Ett sådant tillfälle är när en skyddsängel befriar Jesus från korset och förklarar för honom att han alls inte är någon Messias (ordet Messias på hebreiska betyder *den smorde* eller *den utvalde* – ordet Kristus på grekiska betyder samma sak) och inte heller behöver offras. I så fall finns ju faktiskt i Kristi sista frestelse ingen Kristusgestalt alls. Emellertid kommer, då Jesus bildat familj och blivit gammal, ytterligare en tvist, där det framgår att ängeln egentligen är Satan själv. Jesus förstår att han blivit lurad och ber Gud om att åter bli korsfäst, och att få axla Messiasrollen – en önskan som Gud uppfyller. Så finns väl där ändå en Kristusgestalt i filmen!

Det filmen egentligen skildrar är en kamp mellan Kristi två naturer, den mänskliga och den gudomliga – och den förra tycks vinna en klar seger. Nu är frågan förstås om en mänsklig Kristus duger? Alltså, kan en mänsklig Kristus, själv syndare, rädda mänskligheten? Filmen vållade debatt när den kom. Från kyrkligt håll menade man att förutsättningen för att Kristus ska kunna lösa mänskligheten från syndens bojor är att han själv är syndfri. Ett märkligt resonemang, kan tyckas, eftersom vi ju annars gärna vill se en Kristus som förstår sig på oss, eftersom han själv är människa. >>

FOTO: MARY EVANS/NORDICPHOTOS

”Ja, jag kan se nu.”

I Charlie Chaplins film Stadens ljus från 1931 möter Chaplin oss som luffare med avsevärda djup. I filmen träffar han en blind och fattig blomsterförsäljerska och blir förälskad i henne.

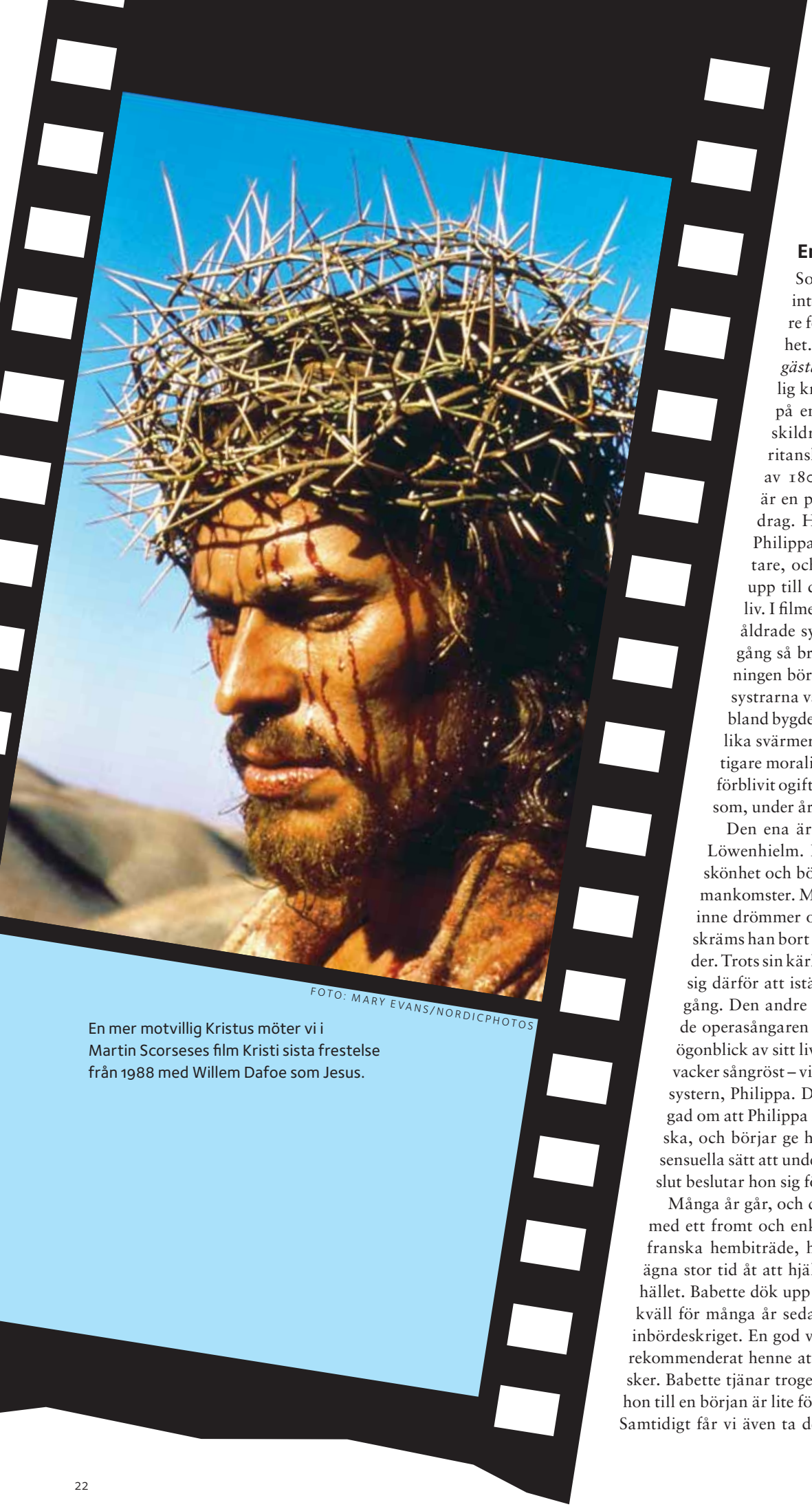

FOTO: MARY EVANS/NORDICPHOTOS

En mer motvillig Kristus möter vi i Martin Scorseses film Kristi sista frestelse från 1988 med Willem Dafoe som Jesus.

En kvinnlig Jesusgestalt

Som synes är en kristusgestalt inte bunden till någon speciell yttre form – allra minst könstillhörighet. I den danska filmen *Babettes gästabud* (1987) möter vi en kvinnlig kristusgestalt. Filmen är baserad på en novell av Karen Blixen, och skildrar en from, och närmast puritansk, sekt på Jylland under slutet av 1800-talet. Grundaren av sekten är en präst med smått profetliknande drag. Hans två döttrar, Martine och Philippa, är hans närmaste medarbetare, och när fadern dör är det därför upp till dem att hålla församlingen vid liv. I filmens inledning möter vi de två nu åldrade systrarna, och vi ser hur den en gång så brinnande religiösa sammanslutningen börjat tyna bort. I sin ungdom var systrarna vackra och mycket eftertraktade bland bygdens unga män. Men eftersom dylika svärmerier ansågs ligga i vägen för viktigare moraliska åtaganden, så har de bägge förblivit ogifta. Dock fanns det två unga män som, under årens gång, lämnat avtryck.

Den ena är den svenske kadetten Lorenz Löwenhielm. Han blir betagen av Martines skönhet och börjar delta i församlingens sammankomster. Men trots att Lövenhielm innerst inne drömmer om ett renare och andligare liv, skräms han bort av den kärva religiositet som råder. Trots sin kärlek till Martine, bestämmer han sig därför att istället försöka nå världslig framgång. Den andre mannen ifråga, är den berömde operasångaren Achille Papin. I ett deprimerat ögonblick av sitt liv råkar han få höra en änglalikt vacker sångröst – vilken visar sig tillhöra den andra systern, Philippa. Den förälskade Papin är övertygad om att Philippa kan bli en bejublad operasångerska, och börjar ge henne sånglektioner. Men hans sensuella sätt att undervisa skrämmer eleven, och till slut beslutar hon sig för att avsluta undervisningen.

Många år går, och de två systrarna har förlikat sig med ett fromt och enkelt liv. Tack vare Babette, sitt franska hembiträde, har de dessutom möjlighet att ägna stor tid åt att hjälpa de fattiga och svaga i samhället. Babette dök upp på deras trappstege en stormig kväll för många år sedan, på flykt undan det franska inbördeskriget. En god vän, en viss Achille Papin, hade rekommenderat henne att söka tjänst hos dem – och så sker. Babette tjänar troget i systrarnas hushåll, även om hon till en början är lite förskräckt över deras magra diet. Samtidigt får vi även ta del av hur den religiösa kretsen

”Det synliga och sinnliga vävs samman med det osynliga och andliga, och hela världen visar sig i själva verket vara ett enda heligt sakrament.”

kring Martine och Philippa alltmer förlorar sin vitalitet. De medlemmar som är kvar är till åren komna, och har alltmer börjat käbbla med varandra om gamla oförätter. Närmast tvångsmässigt sjunger de den gamla hymnen *Jerusalem, mitt sanna hem* för att påminna sig om sin grundares vision om ett gott himmelrike bortom det jordiska. Men eftersom deras egen andlighet stelnat, kan de inte själva se den smärtsamma kontrasten mellan sig själva och sångens budskap. *Aldrig skulle du ge en sten till ett barn som ber om fisk*, sjunger de (med anspelning på Matt 7:9), samtidigt som de, i sin stränga världsförnekelse, gör just detta mot sig själva.

I ett försök att återuppliva faderns ursprungliga vision, bestämmer sig Martine och Philippa sig för att fira hans hundraårsdag med pompa och ståt. Babette som helt oväntat vunnit 10 000 franc i ett franskt lotteri ber att hon ska få tillreda en äkta fransk middag till födelsedagsfirandet. Egentligen hade systrarna tänkt att det skulle bli en väldigt enkel och spartansk kvällsvard, men eftersom Babette ber så enträget säger de, med ett visst motstånd, ja. Med liv och lust börjar hushållerskan förbereda festmåltiden. Hon åker till Paris och inhandlar alla nödvändiga ingredienser: vin, en livs levande sköldpadda, sprattlande och pipande vaktlar, frukt och grönsaker av de mest exotiska slag. Martine och Philippa iakttar alltsammans på förskräckt avstånd, eftersom de (på grund av de märkliga ingredienserna) fått för sig att Babette i själva verket förbereder en slags häxsabbat. I sin rädsla samlar de ihop den gamla prästens lärjungar, och förvarnar om den kommande middagen. De kommer alla överens om att de, under hela måltiden, ska *rikta sina tankar mot högre ting*, och agera precis som om de inte kände någon smak alls.

Så är tiden kommen för födelsedagsmiddagen. Förutom den närmaste religiösa kretsen, dyker även Lorenz Löwenhielm – Martines gamle beundrare – upp. Han har bakom sig ett liv kantat av världslig framgång, och är numera högt aktad general. Trots all framgång är han dock samme andlige sökare som när han var ung, och ser med vemod tillbaka på ett liv som bestått av ett jagande efter fåfängliga och obeständiga värden. Den allvarliga skaran – tolv lärjungar klädd i svart, sånär som Löwenhielm som bär en blå uniform – slår sig ner vid ett elegant dukat bord.

Med allt större fasa ser de fromma sektmedlemmarna hur rätterna, den ena mer utsökt än den andra, bärs fram. General Löwenhielm, däremot, är hänförd. Maten och vinet är så utsökt att han bara upplevt dess like en gång tidigare, på det berömda Café Anglais i Paris. Dess köksmästare, en berömd kvinnlig kock, var känd för att kunna förvandla varje måltid till en kärleksaffär mellan kropp och ande, så att sinnlig njutning blev omöjlig att separera från det andliga. Speciellt en av rätterna – *Qaille au sarcophage* (vaktel i sarkofag) – var denne köksmästares specialité, och när just denna rätt bärs fram tror Löwenhielm inte sina ögon.

Middagen igenom avstår dock alla gäster, förutom han själv, envist från att kommentera maten. Men trots detta börjar sakta något mirakulöst ändå att äga rum. Gästerna bemöter varandra på ett mer kärleksfullt sätt, oenighet och käbbel avtar, och gamla synder blir förlåtna. I köket har Babette kvällen igenom arbetat med kärleksmåltiden. Hennes kristuslikheter blir alltmer synbara, och vi får gång på gång små ledtrådar om vem hon egentligen är. Själva gästabudet är till exempel en slags anspelning på nattvarden – med de tolv lärjungarna till bordet. Men det är samtidigt också en bild av den slutgiltiga bankett som firas med Kristus i himmelriket.

Lite ironiskt blir ju detta, eftersom filmens fromma sektmedlemmar bara kunde tänka sig att ett sådant himmelrike kunde upplevas *bortom det världsliga*. Men Babette visar att det är möjligt redan här och nu. Måltidens huvudrätt, *Cailles au sarcophage*, anspelar på Kristi kropp som läggs i graven, men det finns också andra bibelstycken som gör sig påminda här och var. Kanske framförallt Lukasevangeliets berättelse om de två lärjungarna som, efter Jesu korsfästelse, är på väg till Emmaus (Luk 24:13–32). I sorgen över sin mästares död, upptäcker de inte att främlingen som de möter i själva verket är den uppståndne Jesus själv. Först senare, när Jesus bryter en bit bröd och delar ut, känner de igen honom. Vilket även är en rätt talande beskrivning för vad som äger rum vid Babettes förunderliga gästabud. *Det synliga och sinnliga vävs samman med det osynliga och andliga, och hela världen visar sig i själva verket vara ett enda heligt sakrament.* •

FOTO: MIKAEL KIESBYE

KYRKOHERDEN HAR ORDET

Guds röst

VISST FINNS GUDS RÖST! Texterna i den del av Bibeln som vi kallar Gamla Testamentet berättar om hur Gud meddelar sig i blixt och dunder, i brinnande buskar, i brus och i svaga vindpustar. Jag tror till och med att det var Gud som talade genom åsnan till Bileam! Alltid är det mäktigt och uppfattas av människor som angeläget. Vanligast är att Gud säger: *Var inte rädd! Jag är med dig!*

I DEN DEL SOM VI KALLAR Nya Testamentet berättas om röst ur moln, röst tillsammans med nedsänkt duk och budskap förmedlat av änglar. Johannes ser till och med en röst. Uttrycken är många men samstämmiga; Gud meddelar sig med oss människor. På ett alldeles särskilt sätt talade Gud genom Jesus: *Jag är med er alla dagar till tidens slut*.

GENOM SAMHÄLLET GÅR i dag ett mediabrus. De allra flesta frekvenser är upptagna och i mångas öron sitter hörsnäckor (ear phones) eller har en mobiltelefon klistrad vid örat. Omöjligt att höra något annat. Inte underligt att Gud har lite bekymmer med att göra sig hörd! Ibland får det oss att tro att Gud är stum eller slutat säga något till oss. Det kan till och med vara så att lovsånger i församlingen är så högljudda och innerliga att Gud inte riktigt förmår att tränga igenom. Vi är så ivriga att tala …

MEN DET FINNS NÅGOT som är ännu värre. Guds röst genom kristna människor verkar ha tystnat. Det är som om vi inte riktigt tror på att vi är Guds medarbetare och Guds språkrör. Men du som är döpt, du som vill hoppas på, och leva med Gud – DU har också en uppgift. Att vara Guds röst i din del av världen!

DU KAN ALDRIG SÄGA: *”… men vad säger kyrkan? … men vad gör kyrkan? …”* för du är en del av den. Du har Guds uppdrag. Du ska vara Guds röst i världen. En röst som säger *Jag är med dig. Var inte rädd!* Men också en röst som säger: *Det är inte rätt att förtrycka. Det är inte rätt att förakta eller kasta ut en hemlös, en främling. Det är inte rätt att visa bort den invandrare som behöver ditt skydd och del av ditt liv.* Rösten säger också: *Det är orättfärdigt att hedersmörda, det är orättfärdigt att könsstympa, det är orättfärd att hindra en människa från att be och lovsjunga*. Det behövs en röst som talar om Guds vilja i denna trakt, i denna stad, i detta land.

”Guds röst genom kristna människor verkar ha tystnat. Det är som om vi inte riktigt tror på att vi är Guds medarbetare och Guds språkrör.”

MÄNNISKOR PÅ TORGEN runt om i världen ropar på frihet och rättvisa. Människor i hela världen ropar: *Utrota hungern*. Många tysta suckar: *Herre, hjälp! Herre, låt väl gå!* Allt detta är Guds röst. Hör du den? Lyssnar och följer du den? Lyssnar och ger röst åt andras lidande, sorg, glädje och jubel? Är du Guds röst i vår värld? •

Anders Roos
kyrkoherde/prost
anders.roos@svenskakyrkansollentuna.com